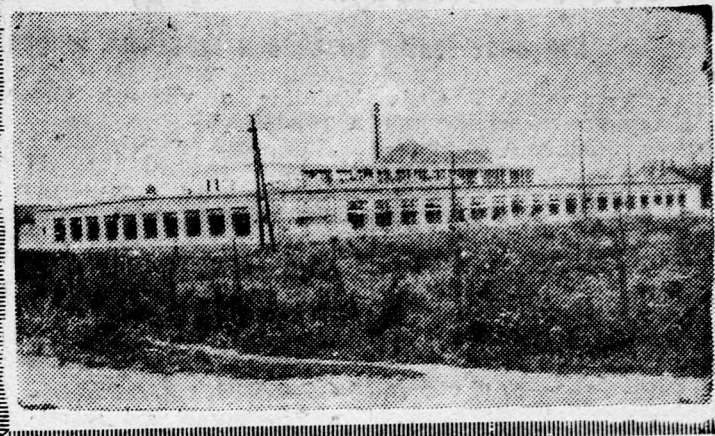

1958. JÚLIUS 23., SZERDA
ÁRA 50-FILLÉR
III. ÉVFOLYAM, 172. SZÁM

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A Hajlítottbútor-gyár
épülő új üzemrése

A megyei tanács végrehajtó bizottságának határozata: Gyorsítsák meg a községfejlesztési tervek végrehajtását

A Hajdú-Bihar megyei Tanács végrehajtó bizottsága kedden délelőtt az évi községfejlesztéssel kapcsolatos kérdéseket tárgyalta.

Az első félév munkájáról szóló beszámoló megállapítja, hogy az 1958. évre tervezett összeg felhasználásának üteme nem kielégítő. A fejlesztési lemaradások egyik oka az, hogy a járási és községi tanácsok nem foglalkoztak kellőképpen a tervek végrehajtásával. Bizonyítja ezt az is, hogy a múlt évi maradványból rendelkezésre álló összeget sem hasznosították az első félév folyamán.

tervek eredményesebb teljesítése érdekében határozatban utasította a járási, városi és községi tanácsok végrehajtó bizottságait, hogy a tervezett létesítmények megvalósítása

érdekeiben saját területükön a lemaradások behozására a szükséges intézkedéseket tegyék meg, úgy, hogy szeptember 31-ig a terv zömét teljesíteni tudják.

Szigorúbb ellenőrzést vezetnek be

Azokban a községekben, ahol olyan létesítmények megvalósítását terveztek, melyeknek kivitelezése anyag és kapacitás hiányában nem lehetséges, gondoskodni kell a tervek módosításáról, a műszaki ellenőrzés megújítása érdekében pedig munkába kell állítani a községfejlesztési alapterhére az engedélyezett műszaki ellenőröket.

Tekintettel arra, hogy a fejlesztési összegeket sok esetben nem a rendelkezésnek megfelelő módon használják fel egyes községek, a végrehajtó bizottság utasította a szakosztályokat, hogy a költségvetési felújítások rendeltetésnek megfelelő felhasználását szigorúan ellenőrizzék.

A tervezett 48 kútból csak nyolcat készítettek el

Ebben az évben például a községfejlesztési alapról 34 új kút furását terveztek a megyében. Ezek közül eddig 8 kút furását végezték el, sok esetben az előírt szabályok megsértésével s a munkálatokat a községi tanácsok magán iparosokkal végeztették, akik a minőség elhanyagolásával látványlag kedvezőbb árfeltételeket tudnak biztosítani, így az állami vállalatokkal szemben meg nem engedhető előnyöket igyekeznek biztosítani.

Debrecenbe érkeznek az Állami Nyírfáska Táncművészeti Együttes

Rövidesen újra kedves vendégek érkeznek városunkba. A debreceni közönség a közeli napokban olyan kiváló táncosokkal ismerkedik meg majd, mint a Nyírfáska táncgyűjtés tagjai. Ezt a nagyszerű művészeti csoportot ma már úgyszólván a világ minden országában ismerik. Táncaik könnyedsége, fergeteges hajlékonysága, művészi nagyszerűsége, tekintet nélkül a nézők nemzetiségére a csodálók millióit bővíti el.

Koreográfusuk Nagyözsdá Nagyözsdina Sztálin-díjas, az OSZSZSZK érdemes művésze a népi tánc egyik legkitűnőbb szakembere. Az együttesnek készített táncait, magas kulturájú művészet, pontos kidolgozás és a klasszikus orosz táncokhoz való ragaszkodás jellemzi.

A végrehajtó bizottságnak az az álláspontja: sürgősen felül kell vizsgálni a kútfúrás magán iparosok tevékenységét, meg kell állapítani, megfelelő felszereléssel dolgoznak-e s érvénytel kell szerezni a rendelkezésnek, mely szerint községek hivatali szervek 10 ezer forintot felül magánvállalkozóval csak külön engedély alapján dolgozathatnak.

Az együttes műsorösszeállítására gazdag, változatos. Ma már három előadásra szóló repertoárjuk van, debreceni vendégzereplésükön ezekből válogatnak majd. A Nyírfáska előadására, mely iránt máris igen nagy az érdeklődés, jegyek az Országos Filharmonikusok debreceni kirendeltségénél válthatók.

Nagy az elmaradás a végrehajtásban

Szembetűnő hibának állapította meg a jelentés azt, hogy egyes községek a tervezett létesítmények kivitelezése, illetve előkészítése helyett beszerzésekre törekedtek s a rendelkezésre álló összegből túlzottan vásároltak, könyvtárfejlesztést valósítottak meg s nem elsődleges feladatok megvalósítására törekedtek. Az első féléves községfejlesztési tervet így aztán meggyeszerter kések a megvalósulásban, egyedül a hajdúánásiak büszkélkedhetnek kimagasló eredménnyel, akik fejlesztési tervüket 46 százalékra teljesítették. Ezzel szemben például Hajdúszoboszló mindössze 6, a püspökkladányi járás pedig 5 százalékban teljesítette tervét.

Kamaraest, nagyzenekari est és a Varázsfuvola

a nyári egyetem programjában

A nyári egyetem vezetésére és az Országos Filharmonia a nyári egyetem idejére gazdag kulturális és zenei programot állított össze. Augusztus 5-én kamaraest lesz az egyetem aulájában, Garai György, a Weiner vonósnégyes és Bodonyi Anikó részvételével.

Augusztus 6-án az Állami Nyírfáska Együttes szerepel a szabadtéri színpadon, 17-én pedig ugyancsak a szabadtéri színpadon a debreceni MÁV Filharmonikusok nagyzenekari estjére kerül sor. A filharmonikusok zenekarát ez

alkalommal Carlo Zecchi, a világhírű olasz karmester vezényli. 12-én a nyári egyetem hallgatói, valamint az érdeklődők a debreceni Csokonai Színház nagyiskerü Varázsfuvola előadását tekinthetik meg.

A Gördülőcsapágy-gyár munkásai tiltakoznak az angol-szász agresszió ellen

A Gördülőcsapágy-gyárban a tegnapi délutáni röpgyűlést tartották. A közzörsz üzem-

résben Tóth Sándorné többgyermekes családanya javasolta, hogy táviratban tiltakozzanak az angol-amerikai imperialisták közel- és középkeleti agressziója ellen. A szerszám- és szerelődüszemben is hasonló javaslat hangzott el. A gyár dolgozói a magyar Külügyminisztériumon keresztül a következő táviratot juttatták el az ENSZ főtákarához: „A Debreceni Gördülőcsapágy-gyár dolgozói felháborodással szereztek tudomást arról, hogy az Egyesült Államok és Anglia csapatai megsértve az ENSZ alapokmányát, agressziót hajtottak végre a függetlenségért harcoló Libanon és Jordánia népe ellen. A röpgyűlésen több munkás elmondta, hogy a rádióból, újságból részletesen értesült arról, hogy a Szovjetunió ezekben a napokban milyen hatalmas erőfeszítéssel tesz a világ békéjének megvédéséért. Ezzel párhuzamosan találóan mondták el a munkások, hogy bár a nemzetközi helyzet igen feszült, de nincs ok a csüggedésre, mert az emberiség túlnyomó többsége ezekben a napokban egységesen a béke védelmére sorakozott fel. Eppen ezért örömmel üdvözöljük a v. b. határozatát és biztositok meg benne, hogy a Kodály Leánykórus fordított összeg az elővezető időkben kanatosdó lesz, visszatérül.

vezetését szűrőpróbaszerű ellenőrzést hajt végre. Ez a helytelen gyakorlat részben a kis létszámú tulajdoni ható.

12 ezer forint támogatást kapott a Kodály Leánykórus

A városi tanács hétfőn tartott v. b. ülésén határozatot fogadott el, mely szerint a Kodály Leánykórus 12 ezer forintos támogatásban részesül. A határozathoz talán nem is kellene kommentárt fűznünk, néhány megjegyzés azonban idekívánkozik. A Kodály Leánykórus Llangolleni győzelmével városunknak olyan megbecsült és szerzett, mely az utóbbi évek egyik legszebb kulturális eredménye. Llangollenben a jelenlegi kórusai gyűltekek össze, nem beszélve a hazai angol művészeti csoportokról, melyek évszázados kórusahomosan találóan mondták el a munkások, hogy bár a nemzetközi helyzet igen feszült, de nincs ok a csüggedésre, mert az emberiség túlnyomó többsége ezekben a napokban egységesen a béke védelmére sorakozott fel. Eppen ezért örömmel üdvözöljük a v. b. határozatát és biztositok meg benne, hogy a Kodály Leánykórus fordított összeg az elővezető időkben kanatosdó lesz, visszatérül.

HORDÁS, CSÉPLÉS - A FORRÓSÁGBAN

Ez a hónap az év legforróbb időszaka, s egyben a legnagyobb munkák ideje is. Hetedmagával süt, éget a Nap, hirtelen megérnek a kalászkok, aratni kell. Nem lehet elbújni a Nap elől sehová, a tarlón nincs árnyék. S az aratás után

a hordás következik, poros, nehéz, fárasztó munka. Aki nem szokta, alig bírja. Nehéz a paraszti munka - s mostan a legnehezebb. A hőségétől szenved az ember, állat - s nincs megállás. A határban, a falu alatti szérűkben már pitymalló hajnalban felbúg a cséplő-

gép, kívánja a kényét, etetni kell. Szekerek mennek a faluból, port kever a lovak, tehének lába, asztalra hordják a föld termését. Költők szép verseket szoktak írni a kenyérről, az ételről, az aranyhoz hasonlítják a szákotba pergő búzaszemeket. A nagy munkák, a betakarítás, hordás, cséplés idején, ezekben a mindenképpen forró napokban köszöntjük azokat, akik a tarlókön, asztalok tetején, a cséplőgépek mellett tűző napban, kánikulában járhatóan aratják, cséplik, gyűjtik népkün idej kényeret.

Poros úton megy a szekér, viszik a szérűre learatott gabonát.

Még egy zsák hiányzik s indulhat a szekér a cséplőgép mellől haza a telt zsákokkal.

Sajtóközlemény

a Magyar Népköztársaság kormánya az alábbi jegyzéket juttatta el a jugoszláv kormányhoz:

A Magyar Népköztársaság belgrádi nagykövetsége tiszteltetését fejezi ki a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság külügyi államtitkárságának és kormánya megbízásából az alábbiakat van szerencséje tudomására adni:

A Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság budapesti nagykövetsége folyó évi június 23-án 351/58 számmal jelzett jegyzéket adott át a Magyar Népköztársaság Külügyminisztériumának. E jegyzékben a jugoszláv kormány, mely elkeseredését fejezi ki Nagy Imrénél és társainak elítélése miatt. Vélemény szerint az Igazságügyminisztérium közleményének azok az állításai, amelyek Nagy Imre és társai a jugoszláv nagykövetség épületében való tartózkodása alatti tevékenységére vonatkoznak, valótlannak. A jugoszláv kormány a jegyzékben kifejezett véleménye szerint az Igazságügyminisztérium közleménye támadást jelent a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság ellen azzal a céllal, hogy kiélezze és igazolja, a már folyamatban levő szervezett jugoszlávellenes akcióit. A jugoszláv kormány továbbá azzal gyanúsítja a Magyar Népköztársaság kormányát, mintha megsértett volna valamiféle megállapodást. A jugoszláv kormány magatartására vonatkozóan viszont a jegyzék azt állítja, hogy „Jugoszlávia sohasem avatkozott be Magyarország belügyeibe, s azt ma sem teszi”, sőt „Jugoszlávia jelentős önzetlen erőfeszítéseket tett a magyarországi viszonyok stabilizálása érdekében”.

Mindezekkel kapcsolatban a Magyar Népköztársaság kormánya felhatalmazta belgrádi nagykövetségét a következő közlésére:

A Nagy Imre és társai elleni bűnperben a Legfelsőbb Bíróság a Magyar Népköztársaság törvényeibe ütköző bűncselekmények miatt magyar állampolgárok ellen indított eljárást. A vádlottakat hazazárás és fegyveres zendülés szervezése büntetéseivel marasztalta el, s az igazságszolgáltatás szabályainak körültekintő érvényesítésével szabták ki igazságos büntetéseiket. Ez az ügy tehát a Magyar Népköztársaság kizárólagos belügye, amelybe semmiféle idegen hatalom, így a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság kormánya sem szólhat bele. A Magyar Népköztársaság kormánya ezért minden erre irányuló kísérletet, mint illetéketlen beavatkozást, teljes erővel visszautasít. Egyébként illetékes jogszabályok ismételt elismerteték, hogy a Nagy Imre-ügy kizárólag a Magyar Népköztársaság belügye.

A Magyar Népköztársaság kormánya mely felháborodással utasítja vissza a jugoszláv jegyzéket az az áltálszó kísérlettel is, amellyel Nagy Imre és társai elítélést a Rajk-perrel igyekezik összefüggésbe hozni. Nem más ez, mint az igazságügyi szervek durva rágalmozása, s azt a célt szolgálja, hogy Nagy Imre és társai bűneit a tragikus Rajk-ügygel takargassa. A jugoszláv kormány eljárása annál felháborítóbb, mert köztudomású, hogy Nagy Imre és társai esetében a legsúlyosabb közvélemény előtt milliós és milliók által ismert tények képeztek annak a vizsgáltnak a kiindulópontját, amely felárta, s a bűnügyi eljárás során bebizonyította a csoport szándékos összekülvő tevékenységét.

Bár a jugoszláv jegyzék illetéketlen beavatkozás Magyarországra belügyeibe, mégis szükséges, hogy a jegyzéknek hamis látszatot kelts, valóságának meg nem felelő állításaival szemben az alábbi megjegyzéseket tegyék:

1. A jugoszláv kormány sérelmezi az Igazságügyminisztérium közleményének a jugoszláv nagykövetségre is vonatkozó azt a megállapítást, hogy „a Nagy Imre-féle összekülvők egyes csoportjai ott kerestek menedéket, ahonnan korábban is támogatást élveztek”.

A tények viszont a következők:

a) Georgiev Milan, a budapesti jugoszláv nagykövetség volt elsőtitkára, aki 1955 tava-

szától hivatalos kapcsolatban volt Várhelyi Miklóssal és Gimes Miklóssal, ugyanez év őszén nevezteket arra kérte, hogy kapcsolatukat titkos, konspiratív jellegű kapcsolattá alakítsák át. Később Várhelyi Miklós közvetítésével ugyanilyen konspiratív jellegű kapcsolatot létesített János Ferencel is, s velük magánlakásokon vagy más konspiratív körülmények között titkos találkozókra rendezett. E találkozók során Gimes Miklós és János Ferenc Nagy Imre írásai közül Gerogevic Milanak átadta a következőket: „Erdős és etika”, „Néhány időszéri kérdés” és „A nemzetközi kapcsolatok öt alapelve” című írásokat. Amint az a Magyar Népköztársaság Igazságügyminisztériumának közleményéből ismert, ezek az írások, amelyeket a magyar kormányzati szervek előtti titokban tartottak, részletesen kifejtették Nagy Imre és csoportjának politikai célkitűzéseit: az államrend erőszakos megdöntését, a népi demokráciával szembenálló erőkkel való szövetséget, a vörös szelvény felbontását és Magyarországnak az imperialisták kezére való átadását.

b) 1956. október 23. és november 4. között Losonczy Géza Nagy Imre megbízásából öt-öt Soldatic Dalibor, akkori követvel és Dikic Oszmán, akkori jugoszláv nagykövetség akkori tanácsosával tanácskozott. E tárgyalások alkalmával Soldatic követ azzal, hogy államtitkárokat képező információkat kért és kapott, s az információk alapján Losonczyval a további teendőket megtárgyalta, nyíltan beavatkozott a magyar belügyekbe.

2. A jugoszláv kormány kétségbevonja az Igazságügyminisztérium közleményének azt a megállapítást, hogy „Nagy Imre, Losonczy Géza és mások a budapesti jugoszláv nagykövetség épületéből küldtek utasításokat a fegyveres ellenállás további folytatására, az életet benító sztrájkok szervezésére, a földalatti aknamunka újjászervezésére”, továbbá hogy „a jugoszláv nagykövetség épületéből Gimes Miklós és más bűntársak útján kapcsolatot létesítettek a központi budapesti munkástanácsal, a Szabad Európa rádióval és még új illegális lapot is jelentettek meg, 'Október huszonharmadika' címmel.”

A tények viszont a következők:

a) A budapesti jugoszláv nagykövetségben tartózkodó magyar személyek 1956. november 5-én Nagy Imre vezetésével „intézőbizottságot” hoztak létre, amely sorozatos tárgyalásokat folytatott Soldatic követvel és más, e célból Belgrádból Budapestre utazott magasrangú hivatalos személyekkel. E bizottság a jugoszláv nagykövetség tagjainak közvetítésével utasításokat juttatott ki a nagykövetségről az összekülvők csoport városban maradt tagjaihoz az ellenforradalmi kísérletek további folytatására. Így például 1956. november 10-én Tázos Gábor Nagy Imre megbízásából a nagykövetség egyik beosztottja útján iratot csempesztett ki Nagy Balázshoz, Gimes Miklóshoz és Ádám Györgyökhöz. Az ebben lefektetett elvek és utasítások alapján kezdték meg az illegális „Magyar Demokratikus Függetlenségi Mozgalom” szervezését, amelynek az állami rend megdöntése volt a célja. Ugyanezzel a ki-csempesztett irattal kezdeményezte a Nagy Imrék által létrehozott „intézőbizottság” az „Október huszonharmadika” című illegális lap megjelenését is, amely Gimes Miklós szerkesztésében sztrájkra és további államellenes szervezkedésre szólított fel.

b) Losonczy Géza november 5-én a nagykövetség telefonján felhívta Pártay Tivadart, a volt Független Kisgazda Párt jobbszárnyának egyik vezetőjét, akinek azt az utasítást adta, hogy más jobboldali politikussal együtt szökjenek külföldre, ahol majd találkoznak Nagy Imre összekülvők csoportjával és együttesen lépjenek

fel a forradalmi munkásparaszti kormány ellen.

c) A nagykövetségről Fazekas György, Nagy Imre utasítására november 8-án Julius Djuca, a belgrádi Politika című lap budapesti tudósítója és Gavro Altman, a belgrádi Borba című lap budapesti tudósítója útján, a követség segítségével, üzenetet juttatott el a Szabad Európa rádióhoz, amely azt azonnal közölte.

d) Az ellenforradalmi munkástanácsokkal, a nagykövetség támogatása mellett, elsősorban Julius Djuca és Gavro Altman jugoszláv állampolgár újságírók útján érintkeztek Nagy Imrék.

e) Nagy Imre és társai a jugoszláv nagykövetség útján információkat szereztek a törvényes állami szerveknek az ellenforradalom leverésére irányuló intézkedéseiről, az 1956. november 14-én a nagykövetség kérésére új politikai platformot és taktikai tervekkel dolgoztak ki a hatalom átvételére.

3. A nagykövetség egyes beosztottjai az említett két jugoszláv újságíróval együtt 1956 november-decemberében még azután is sorozatosan beavatkoztak a Magyar Népköztársaság belügyeibe, miután Nagy Imre és csoportja eltávozott a nagykövetség épületéből. Így például Edward Kardeljnek azt az 1956. december 7-én a szövetségi nemzeti gyűlés elhangoztatta beszédét, amelyben a forradalmi munkásparaszti kormányval szemben az ellenforradalmi beállítottság munkástanácsok politikai hatalomra jutására mellett foglalt állást, a magyar hatóságok tudta és beleegyezése nélkül, a jugoszláv nagykövetség diplomáciai rendszámmal ellátott gépkocsiján közeledve terjesztették a Belotianisz gyárban, a MOM-üzemben, az Április 4 Gépgyárban, a kelenföldi textilművekben, az Acélárugyárban és több cseplőüzemben.

4. A feltárt tények fényében magától önmik észre a jegyzéknek az a kísérlete, amellyel olyan látszatot igyekeztek kelteni, mint ha a Magyar Népköztársaság kormánya megsejtette volna valamiféle ígéretet azzal, hogy a magyar igazságügyi szervek eleget tettek törvényszabta kötelezettségüknek Nagy Imre és társai bűnügyében. A Magyar Népköztársaság kormánya nem szegte meg semmiféle ígéretet. Az igazság ellenben a következő:

a) Mielőtt arra a tarthatatlan álláspontra valószínűsített, amely szerint a budapesti jugoszláv nagykövetségnek joga volt a Nagy Imre-csoportot menedékhelyként részleteni, utalni kell arra is, hogy milyen körülmények között és szokatlan módon került ez a csoport a jugoszláv nagykövetségre. 1956. november 1-én a parlament épületében a Nagy Imre-csoport egy megbízottja és Soldatic követ között megbeszélés folyt arról, hogy a csoport képviselőinek családtagjai jugoszláv nagykövetség épületébe költözhesseken. November 4-e után bizonyos jugoszláv körök azt állították, hogy Nagy Imrék a fehérterror elől menekültek hozzájuk. Ezzel szemben mindenki előtt ismeretes volt az a tény, hogy Nagy Imre és társai akkor mentek a jugoszláv nagykövetségre, amikor a forradalmi munkásparaszti kormány erőinek és a segítségül hívott szovjet csapatok fegyveres fellépése következtében a fehérterror lényegében véve megszűnt az országban. Egyébként rendkívül jellemző az a mód is, ahogyan a csoport a jugoszláv nagykövetségre került. November 3-áról november 4-ére virradó éjszaka, amikor a felelős jugoszláv ténnyek a kapott bizalmas információk alapján tudomást szereztek arról, hogy még november 4-én hajnalban a forradalmi munkásparaszti kormány és a szovjet csapatok közös erővel ellentámadást indítottak az ellenforradalom leverésére, Soldatic követ telefonon felhívta a

Nagy Imre-csoport vezető tagjait Belgrád kifejezett kérésére hivatkozva felszólította őket a menedékhely elhagyására. A csoport többi tagjának összeszedése is Soldatic követ közvetlen irányítása mellett történt. Újhelyi Szilárdot és Haraszti Sándort Losonczy Géza lakásán hívták fel telefonon a jugoszláv nagykövetségről, s a követ nevében mindkettőjüket a nagykövetségre hívták. Ezzel párhuzamosan Milovanov kulturális attasé Tázos Gábor szófőltotta fel, hogy családjával együtt menjen a nagykövetségre, Vuksirovic Jovo nagykövetségi helyettes katonai attasé pedig a saját lakását ajánlotta fel Várhelyi Miklósnak és Erdős Péternek, amit azok igénybe is vettek. A nagykövetség tagjainak ez az eljárása annál is inkább súlyosnak minősül, mert november 3-án, a fehérterror idején életveszélybe került haladó gondolkozású, becsültes hazafiak közül többen igyekeztek a jugoszláv nagykövetségnél védelmet keresni, de visszautasításra találtak. Nyilvánvaló tehát, hogy a jugoszláv nagykövetség Nagy Imrét és társait nem a fehérterror elől akarta menteni, hanem a magyar kormányzati szervek fenntartása alól akarta kivonni.

b) Kétségtelen az is, hogy a budapesti jugoszláv nagykövetség visszaidélt diplomáciai előjogával, amikor Nagy Imrét és társait a nagykövetség épületébe gyűjtötte, ott tartotta és ezt az eljárást úgy tüntette fel, mintha az említett személyeket menedékhelyben részesítette. A nemzetközi jog a diplomáciai képviselők jogát menedékhely nyújtására nem ismeri el. A számos ismert nemzetközi jogász közül dr. Milan Bartos jugoszláv nemzetközi jogászra, Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság külügyi államtitkársága osztályvezetőjére hivatkozunk, aki egy 1956-ban megjelent könyvében kifejtette: „Ma de lege lata” nem beszélhetünk a menedékhelyről, mint a nemzetközi jog pozitív intézményéről” (Medunardino Javno Pravo 1956. 460. old.). Ebből következik, hogy a budapesti jugoszláv nagykövetség a nemzetközi jog ellentétben járt el, a diplomáciai előjogokkal visszaélt, nyilvánvalóan beavatkozott a fogadó ország belügyeibe, amikor a Nagy Imre-csoportot az úgynevezett menedékhely nyújtásával védelmébe vette.

c) A forradalmi munkásparaszti kormány 1956 novemberében csak olyan ígéretet tett, hogy az általa addig ismert cselekményekért nem alkalmaz felelősségvonnást a Nagy Imre csoport tagjaival szemben. A magyar kormány teljes jóhiszeműségét mutatja az is, hogy később hozzájárult a csoport tagjainak a Román Népköztársaságba való távozásához. A forradalmi munkásparaszti kormányval tárgyaló jugoszláv ténnyek azonban már akkor is pontosan ismerték Nagy Imre és csoportja tevékenységének igazi jellegét, de ezt a magyar kormány előtt eltitkolták, s azt a látszatot igyekeztek kelteni, hogy Nagy Imrét és társait az események sodorták az ellenforradalmi bűnök elkövetésébe. Az ellenforradalommal élet-halál harcban álló forradalmi munkásparaszti kormánytól kikényszerített megállapodással kettős célt akartak elérni. Egyrészt azt, hogy ilyenformán akadályozzák a jugoszláv beavatkozás tényeinek napfényre kerülését, másrészt azt, hogy a Nagy Imre csoportot mentesítsék a későbbi felelősségvonnás alól. Annnyira törekedtek erre, hogy megkísérelték kieroázni a magyar kormányhoz a zárlatát ahhoz, hogy a Nagy Imre csoportot a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság területére szállíthassák. Ismeretes, hogy a magyar kormány a jugoszláv nagykövetség álláspontját a menedékhely kérdésében sohasem ismerte el, s a Nagy Imre csoportnak Jugoszláviába való szállítására vonatkozó javaslatot is határozottan visszautasította.

Ami pedig egyes személyek felelősségvonnását illeti: Nagy Imrénél és társainak összekülvő szervezkedése csak fokozatosan válhatott ismertté a magyar bűnügyi és igazságszolgáltatási szervek előtt. A konzolidációs elő-

rehaladásával újjászerveződtött igazságügyi és bűnügyi hatóságok fokról-fokra terjesztették ki vizsgálatukat az ellenforradalom elzáróanyagok, okainak, a benne részt vevő személyek tevékenységének felderítésére. Ennek során azonban már 1957 januárjában ki kellett terjeszteniük vizsgálatukat egyes olyan személyekre is, akik 1956. november 4-e és 22-e között más felelősségvonnás és bűnvádi eljárás alá nem került személyekkel együtt a jugoszláv nagykövetségben tartózkodtak. A Magyar Népköztársaság bűnügyi és igazságügyi szerveinek körültekintő és gondos vizsgálata után az ügyészség 1958. január 28-án vádat emelt Nagy Imre és csoportja ellen. Az ügyési vádműtárgy alapján 1958. február 6-án került első ízben sor a bűnügyi bírósági tárgyalásra. Bizonyítás kiegészítése miatt 1958. június 9-e és 15-e között került sor a Legfelsőbb Bíróság zárt tárgyalására, a június 15-én kihirdetett ítélet június 17-én adta ki a Magyar Népköztársaság Igazságügyminisztériuma az ismeretes közleményt. Ezen a tárgyaláson tárta fel és bizonyította be a bíróság Nagy Imre és társai november 4-e előtti nyilvános szereplésének igazi hátterét, annak államellenes, összekülvő jellegű elzáróanyagait, s november 4-e után a budapesti jugoszláv nagykövetség épületében folytatott kísérletezéseit az ellenforradalmi akciók folytatására s igazságos ítéletet hozott.

5. Ezekből a kétségtelen tényekből nyilvánvaló, hogy teljesben hamis és valótlan a jugoszláv jegyzéknek az az állítása is, mintha Nagy Imre és társai bűnpöre összefüggésben lenne a JUKSZ programtervezetével kapcsolatban folyó mostani vitával. A perben hozott ítélet ugyanígy — amint a ténnyek bizonyítják — az 1957 januárjában elkezdődött vizsgálat törvényszerű befejezése volt. Nem felel meg a valóságnak a jugoszláv jegyzéknek az az állítása sem, amely szerint a Nagy Imre és csoportja ellen folytatott bűnügyi eljárás súlyos csapás a két ország kapcsolatára. A magyar-jugoszláv kapcsolatoknak nem a Legfelsőbb Bíróság ítélete ártott, hanem azoknak a hivatalos jugoszláv személyeknek rendkívül sülyosnak minősülő eljárása, akik a diplomáciai előjogokkal visszaélt sorozatosan beavatkoztak az ország belügyeibe.

A felsorolt tények fényében ugyancsak különösen hat a jugoszláv jegyzéknek az az állítása, hogy „Jugoszlávia jelentős önzetlen erőfeszítéseket tett a magyarországi viszonyok stabilizálása érdekében” — miközben ugyanis a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság kormányának vezetői nyíltan a Magyar Népköztársaság, s a forradalmi munkásparaszti kormány iránt barátságot mutattak, addig hivatalos jugoszláv személyiségek a Magyar Népköztársaság államrendjét veszélyeztető személyeket védelmezték és támogattak. Ezzel a jegyzékkel pedig az imperialisták által a Magyar Népköztársaság ellen folytatott propagandahadjárat szolgálataiba álltak.

A Magyar Népköztársaság kormánya a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság budapesti nagykövetségének jegyzékét, mint újabb illetéketlen beavatkozási kísérletet a legerélyesebben visszautasítja. Hangsúlyozza azonban, hogy a továbbiakban az a szándék vezérli, hogy kapcsolatait Jugoszláviával állami, gazdasági és kulturális vonatkozásban egyaránt fenntartsa, sőt továbbfejlessze. E kapcsolatoknak azonban az egymás belügyeibe való be nem avatkozás elve alapján kell nyugodniok. A Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság további magatartásától függ, hogy a Magyar Népköztársaság kormánya ezt a szándékát mennyire tudja megvalósítani.

A Magyar Népköztársaság belgrádi nagykövetsége ezt az alkalmat is megragadja, hogy tisztelgetet fejeze ki a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság külügyi államtitkársága iránt. (MTI.)

Hallgassuk meg a dolgozók javaslatait

Ha valaki mostanában elmegey valamilyen építőipari vállalatban — akár az EM Hajdú-Bihar megyeihez is — termelési tanácskozásra, vagy szakszervezeti gyűlésre, kicsit kellemetlen érzéssel hallgatja a felszólalásokat. Más valahogy most a szó, mint egy esztendeje, más az értekezlet hangulata. Higabb és kevesebb a kemény, határozott véleménynyilvánítás.

Nemcsak az építőipari vállalatnál. Ez a jelenség elterjed és ha nem figyelünk fel rá időben, csak magunknak árthatunk. Külön ösztönözük talán a dolgozókat, hogy bátran bíráljanak? A régi hibába esnénk. A légkör legyen olyan, hogy minél többben mondják el bajukat, gondjukat. Hogy ma már nem hallunk olyan észrevételeket, mint korábban, annak megvan a maga magyarázata, de csak részben.

— Mióta küszködünk már a pazarlással, ami nálunk is sok forinot elvisz — fakadt ki egy építőmunkás, amikor a helyi dolgozók beszélgettek. Mondjuk, hogy baj van a takarékossággal — folytatta a szaktárs — de mit aztán meg is állunk.

S ez már valahogy idekér. Miért bírálják én? — kérdezheti bárki. Mi értelme van, hogy valamit elmondok, bírálók, aztán minden marad a régiben? Sokszor szavát tettük már, hogy az építkezések főként azért kerülnek olyan sokba, mert nem gondoskodnak megfelelően az anyag felhasználásról. S ma is drágák az építkezések! A kormányzati szervek helyes intézkedéseiről a dolgozók meggyőződhetek. Saját soruk alakulása győzte meg őket. De hogy az üzemben, a munkahelyen találnak néhány hibát, az is biztos.

Miért nem szólnak ezekről?

Aki jól végzi a munkáját, az jól is keres és valljuk be őszintén, sok ember még mindig a hasán keresztül nézi a világot. Nehezebben veszi észre a bajt, meg is van mellette is. Ne szólj szám, nem fáj fejem. Szussz. Meg aztán, kérdik ezek a „jó emberek”, mire való a népi ellenőrző bizottság?

— Azt mondják, ha szólok, hogy ne intrikáljak — mondta egy vasutas.

Intrika? Hogy lehet össze-hozni a hibák bírálatát az intrikával? S itt álljunk meg egy kicsit. Helyes, ha az intrikusokkal szemben megfelelő intézkedéseket hozunk. Ilyen helyes intézkedések többek között az is, amit éppen a napokban adott ki a Közeletés-és Postaügyi Minisztérium. De ne kenjük sokszor csak „úgy” oda valakire, hogy intrikus. A becsületlen emberek többsége bátran elmondja véleményét, de ha mind többen lesznek, akik úgy vélik, hogy a hibák újlagos felvetése — intrika, akkor a dolgok természetéből következők, hogy egyre kevesebb lesz az olyan munkás, aki a maga módján elmondandó, mit tart jónak és mit rossznak!

Törvényszerűek ma is előfordulnak. Az ilyen eseteket egyelőre nehéz megszüntetni. Am, ha már megtörténtek, a lehető leggyorsabban javítani kell ezeken. Ez emberi és társadalmi kötelességünk. Mindenki dicsőre méltó, aki ebben segít. Sajnos ismerünk példákat, amikor valaki, egyszerű ember, sokáig hiába vár ügyének igazságos elintézésére. Ez megint csak olyan helyzethez vezet, hogy az utcán, vagy a kocsmában beszélnek meg a dolgozókat, mi van az üzemben és kezdik osztályozni a vezetőket. A bírálat kérdése egyáltalán bizalom kérdése is és a törvényszerűek ezt a bizalmat assák alá.

Néhány gondolat volt ez csupán, a részletezés nehéz feladat volna. Ki-ki a maga portáján jobban látja, hol kell javítani. Az biztos: a munkások bírálati nélkül nincs biztosítva előrehaladásunk. De ne álljunk meg a helyeslésnél. A hibák felvetése, meghallgatása, kijavítása, a panasz, vagy sérelem elintézése — ez az egyenes elő-
S. Gy.

